

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/15/2025
Identifikačné číslo spisu: 5417200532
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:5417200532.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu F K L stavebná, spol. s r.o., SNP 85, Ludanice, IČO: 31 104 266, zast. ADVOKÁT JUDr. PETER TIMKO spol. s r.o., Pri parku 8, Maňa, IČO: 50 528 874 proti žalovanému Adifex, a. s., Mostová 2, Bratislava, IČO: 46 715 894, zast. BUKNA, advokátska kancelária, s.r.o., Jánoškova 1545, Dolný Kubín, IČO: 36 865 044, o zaplatenie 139 801,28 eur s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9Cb/7/2017, aktuálne na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. DK-9Cb/7/2017, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/155/2023-1125 zo dňa 25. apríla 2024, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) o odvolaní žalobcu rozhodol rozsudkom č. k. 43Cob/155/2023-1125 tak, že v prvom výroku potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) č. k. 9Cb/7/2017-1012 zo dňa 28.10.2020, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania, v druhom výroku odvolací súd žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, tento správne vyhodnotil, na základe čoho sa stotožnil s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie ako vecne správnym. Predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 139 801,28 eur, ktorý pozostával z časti zádržného v rozsahu 80 % z jeho celkovej výšky (75 837,29 eur) a z časti neuhradeného

zostatku vyúčtovanej ceny diela (63 963,99 eur). Nárok žalobca uplatnil titulom záväzku z písomne uzavretej zmluvy o dielo medzi stranami sporu (ďalej len „Zmluva“) s tým, že žalobca ako zhotoviteľ dielo vykonal riadne a včas v dohodnutom termíne. Súd prvej inštancie označil za sporné omeškanie žalobcu s vykonaním diela, nárok žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty z titulu omeškania s vykonaním diela žalobcom, platnosť protokolu o odovzdaní a prevzatí zo dňa 7.12.2015, oprávnenosť a výšku ušlého zisku, odôvodnenosť faktúry č. 0042016 vyúčtovanej žalovaným na ťarchu žalobcu a použiteľ na zápočet za práce vykonané v ÚVTOS Ilava a platnosť zápočtu zo dňa 9.8.2016. Ohľadom omeškania s vykonaním diela žalobcom súd prvej inštancie uviedol, že hlavným argumentom žalobcu o riadnom a včasnom vykonaní diela bolo poukazovanie na preberacie konanie medzi generálnym investorom a generálnym dodávateľom, kde bol dátum dokončenia prác podľa zmluvy a dodatkov medzi týmito subjektami dňa 30.9.2015. Súd prvej inštancie zdôraznil, že vzťahy medzi žalobcom a žalovaným sú samostatnými právnymi vzťahmi a vzťah medzi generálnym investorom a generálnym dodávateľom je pre vzťah medzi žalobcom a žalovaným irelevantný, keďže prevzatie diela investorom nevyvoláva účinky vo vzťahu k iným subjektom. Prevzatie diela investorom neverifikuje dielo podľa Zmluvy čo do jeho riadneho alebo včasného vykonania. Za preukázané mal, že dňa 21.9.2015 bol medzi žalobcom a žalovaným podpísaný protokol o ukončení, odovzdaní a prevzatí diela, z ktorého vyplýva, že dielo žalobca odovzdáva s vadami a nedorobkami, na odstránenie ktorých bola určená lehota do 30.9.2015. Z protokolu vyplynulo, že v dohodnutom termíne do 20.9.2015 dielo ukončené a dokončené nebolo, čím sa žalobca dostal do omeškania podľa čl. VI bod 6.6.8 Zmluvy. Tiež poukázal na dokument „Aktualizácia nedokončených prác k 30.9.2015“ s určeným termínom odstránenia vád najneskôr do 15.10.2015, a teda dielo ani k 1.10.2015 nebolo riadne vykonané, s očakávaním jeho vykonania do 15.10.2015.

3. Odvolací súd ďalej zosumarioval, že v konaní bolo preukázané tvrdenie žalovaného o omeškaní žalobcu s vykonávaním diela v priebehu jeho realizácie, pričom súd prvej inštancie dospel správne k záveru, že tvrdenie žalobcu o riadnom a včasnom zhotovení diela na základe preberacieho protokolu zo dňa 30.9.2015 nie je pravdivé, keďže priamo v protokole sa uvádza, že dielo vykazuje zjavné vady a nedorobky. Dôkazom o nevykonaní diela ku dňu 30.9.2015 bol aj list investora SVP, š.p. zo dňa 6.10.2015 adresovaný SMS, a.s., v ktorom bolo uvedené, že dielo nebolo zhotovené riadne a včas v zmysle Zmluvy, keďže k dohodnutému termínu 30.9.2015 obsahovalo dielo nedorobky brániace riadnemu a nerušenému užívaniu. Zároveň mal za to, že kolaudačné rozhodnutie neverifikuje, že stavba bola zhotovená v zmluvne dohodnutej kvalite. Súd prvej inštancie dospel ďalej k záveru, že dôvod uvedenia dátumu ukončenia preberacieho protokolu podpísaného zástupcom žalobcu dňa 7.12.2015 bol ten, že k tomuto dátumu boli odstránené vady a nedorobky, čo potvrdil svojím podpisom ako osoba zodpovedná za veci technické. Tiež poukázal na zápis o odovzdaní a prevzatí prác, ktorý bol dňa 30.11.2015 podpísaný zástupcami SVP, š.p., t.j. investorom a SMS, a.s., t.j. generálnym dodávateľom a za žalovaného bol potvrdený aj svedkom. Tým bolo preukázané vykonávanie prác na diele až do decembra 2015, na základe čoho súd prvej inštancie s odkazom na čl. VI bod 6.6.12 Zmluvy vyhodnotil protokol o odovzdaní a prevzatí zo dňa 7.12.2015 za konečný, podpísaný oprávnenými osobami za žalobcu a žalovaného a za platný.

4. V konaní bolo preukázané, že došlo k omeškaniu žalobcu s vykonaním diela v období od 21.9.2015 do 7.12.2015, t.j. v rozsahu 78 dní, pričom výšku zmluvnej pokuty 0,15 % denne z ceny diela za každý deň omeškania vo výške spolu 154 150,62 eur považoval súd prvej inštancie za primeranú. V dôsledku omeškania žalobcu sa dostal do omeškania aj žalovaný voči svojmu partnerovi SMS, a.s., ktorý z tohto dôvodu odstúpil od zmluvy, teda nemohol vykonať dielo v pôvodne dohodnutom rozsahu, čím vznikla žalovanému ujma spočívajúca v nedosiahnutí odplaty, t.j. ušlý zisk v sume 100 193,23 eur. Porovnaním sumy zaplatenej žalovanému objednávateľom a sumy vyúčtovanej žalobcom, bol zisk žalovaného zo zákazky 369 563,61 eur, t.j. v sume o 124 308,04 eur nižšej ako bol predpokladaný a očakávaný zisk. V konečnom dôsledku nárok žalovaného na ušlý zisk voči žalobcovi predstavoval sumu 100 193,23 eur, z ktorej si uplatnil voči žalobcovi 2 338,28 eur. Túto čiastku považoval okresný súd za dôvodnú. Súd konštatoval, že jednostranný zápočet zo dňa 9.8.2016 doručený žalobcovi dňa 12.8.2016 spĺňa požiadavky určitosti, zrozumiteľnosti, a teda žalobcom uplatnená pohľadávka platným zápočtom žalovaného zanikla.

5. Odvolací súd po stotožnení sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie ako celku poukázal tiež na to, že žalovaný nepopieral právny základ ani výšku uplatneného nároku, odmietal však nárok zaplatiť z dôvodu započítania svojho nároku voči nároku žalobcu titulom zmluvnej pokuty, náhrady ušlého zisku a odmeny žalovaného za stavebné práce v ÚVTOS Ilava.

6. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nezohľadnil, že vykonané dielo bolo súčasťou väčšieho stavebno-technického celku, a teda platí, že čo platí pre celok, automaticky platí aj pre časť celku. Tiež namietal nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie odkazujúce na konkrétne ustanovenia zmluvy, ako aj záver o existencii väd ku dňu 30.9.2015 s určením ich odstránenia do 15.10.2015. Nesúhlasil ani so záverom o irelevantných dôsledkoch kolaudačného rozhodnutia na predmet sporu, namietal výpočet a spôsob určenia ušlého zisku, a tiež závery o platnosti započítania, keď súd prvej inštancie neprihliadol na ust. § 581 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Namietal dôveryhodnosť výsluchu svedka, ktorý mal mať prístup k spisu, pričom súd prvej inštancie na túto procesnú anomáliu nereagoval.

7. Odvolací súd sa vo vzťahu k ustáleniu výšky započítaných súm ako aj účinnosti a platnosti započítania v celom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že s riadnym a včasným vykonaním diela bol žalobca v omeškani až ku dňu 7.12.2015, s čím sú spojené všetky ním vznesené protinároky. K argumentácii, ktorou žalobca poukazoval na čl. V bod 5 Zmluvy, kde sa uvádza, že dielo je odovzdané až podpísaním protokolu medzi investorom a objednávateľom, poukázal odvolací súd na správnosť záverov súdu prvej inštancie, vyjadrených v bode 44. jeho rozhodnutia. Zdôraznil, že toto ustanovenie sa týka iba určenia začiatku plynutia záručnej doby, nie podmienok riadneho vykonania a odovzdania diela vo vzťahu k vzniku nároku na zaplatenie ceny diela a posúdenia včasnosti jeho vykonania. Keďže žalobca v odvolaní žiadne konkrétne výhrady voči uvedenému posúdeniu čl. V bod 5.5 Zmluvy neuviedol, a v odvolaní neuviedol konkrétnu argumentáciu a konkrétnu nesprávnosť skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie pri posudzovaní čl. V bod 5.5 Zmluvy, neumožnil odvolaciemu súdu prieskum napadnutého rozhodnutia v tejto časti.

8. Odvolací súd sa taktiež stotožnil, že protokol o odovzdaní a prevzatí diela medzi investorom a generálnym dodávateľom zo dňa 30.9.2015 nepreukazuje tvrdenie žalobcu o riadnom a včasnom vykonaní diela žalobcom ako zhotoviteľom podľa podmienok dohodnutých v Zmluve. V danej veci nebolo pre posúdenie splnenia povinností žalobcu voči žalovanému podstatné, či medzi investorom a generálnym dodávateľom došlo k odovzdaniu a prevzatíu diela ku dňu 30.9.2015, keďže predmetom konania nebolo posudzovanie právnych vzťahov a podmienok odovzdania a prevzatia diela medzi týmito subjektami, ale podľa podmienok dohodnutých medzi stranami sporu. Predmetom konania nebolo posudzovanie, či podmienky medzi generálnym dodávateľom a investorom a medzi žalobcom a žalovaným vo vzťahu k posúdeniu včasnosti odovzdania a prevzatia diela boli totožné alebo odlišné.

9. Odvolací súd za správne považoval aj to, že na základe zápisu o odovzdaní a prevzatí prác, podpísaného medzi generálnym dodávateľom SMS a investorom SVP, š.p., bolo potvrdené odovzdanie prác k 30.11.2015 so stanovením termínu dokončenia konkrétnych prác k 4.12.2015. Preskúmaním reťazca úkonov odovzdávania a prevzatia od investora a generálneho dodávateľa a generálneho dodávateľa a žalovaného ako subdodávateľa bolo v konaní osvedčené, že až ku dňu 7.12.2015 došlo k odovzdaniu a prevzatíu diela žalovaným od žalobcu bez väd a nedorobkov podľa protokolu podpísaného oprávnenými osobami za strany sporu.

10. Odvolací súd dodal, s poukazom na čl. II bod 2.3 Zmluvy, podľa ktorého „Vykonanie diela je definované odovzdaním diela objednávateľovi, o čom zmluvné strany spíšu „Protokol o odovzdaní a prevzatí diela“ podpísaný obidvoma zmluvnými stranami a odstránením všetkých prípadných väd a nedorobkov uvedených v protokole z konania o odovzdaní a prevzatí diela.“, že tento je systematicky zaradený do ustanovení o čase plnenia, z ktorého vyplýva, že dielo je vykonané až odstránením všetkých väd a nedorobkov. Je teda nepochybné (aj s odkazom na čl. VI bod 6.8 Zmluvy), že dielo sa považovalo za vykonané až dňom odstránenia všetkých väd a nedorobkov a až týmto okamihom bol splnený

záväzok žalobcu odovzdať dielo riadne. Súd prvej inštancie tak správne posúdil dĺžku omeškania žalobcu s riadnym vykonaním diela v rozsahu 78 dní, čomu zodpovedá žalobcom vyúčtovaná zmluvná pokuta vo výške 154 150,62 Eur.

11. Ohľadom namietanej nedôveryhodnosti svedka p. K. odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne posudzoval jeho výpoveď, v súlade aj s inými listinnými dokladmi, a to hlavne s dokladmi preukazujúcimi odovzdanie a prevzatie prác bez väd a nedorobkov týkajúcich sa objektu SO 02 v reťazci medzi investorom a generálnym dodávateľom dňa 30.11.2015 (s určením termínu odstránenia posledných nedorobkov do 4.12.2015), na čo nadväzoval ďalší protokol o odovzdaní a prevzatí diela medzi generálnym dodávateľom SMS a žalovaným ako subdodávateľom zo dňa 7.12.2015. Uzavrel, že sa nejednalo teda len o podpis a konanie namietaného svedka, ale jednalo sa aj o úkony ďalších osôb stojacich mimo zmluvný vzťah strán sporu. Súd prvej inštancie v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP správne vyhodnocoval výpoveď svedka p. K. ako aj protokol zo dňa 7.12.2015 v súvislosti s prihliadnutím aj na ďalšie dokazovanie vykonané v priebehu konania.

12. Hoci súd prvej inštancie poukazoval na jednotlivé zmluvné ustanovenia vo vzťahu k tomu, kedy sa považuje dielo za vykonané, žalobca v odvolaní neuviedol žiadne odvolacie dôvody, ktoré by spochybňovali správnosť týchto záverov. Namietal iba to, že protokol z 30.9.2015 bol podpísaný tretími osobami mimo ich zmluvného vzťahu. Avšak súdy konštatovali, že tento dokument nepreukazuje splnenie podmienok na riadne a včasné vykonanie diela podľa dohodnutých podmienok medzi žalobcom a žalovaným. Ohľadom námietky žalobcu s manipulovaním s dátumom pri protokole zo dňa 7.12.2015 vo vzťahu k nedôveryhodnosti osoby svedka odvolací súd uviedol, že pokiaľ by žalobca účinne spochybnil platnosť a účinnosť tohto protokolu, a teda, že by súd nemal prihliadať na protokol zo dňa 7.12.2015, potom by v konaní nebol žiaden odovzdávajúci a preberajúci protokol medzi žalobcom a žalovaným o odovzdaní a prevzatí diela bez väd a nedorobkov, t.j. v konaní by nebolo preukázané splnenie zmluvne dohodnutých podmienok oprávňujúcich žalobcu ako zhotoviteľa domáhať sa voči žalovanému zaplataenia ceny diela a nárok žalobcu voči žalovanému uplatnený v žalobe by bol predčasný, keďže Protokolu zo dňa 30.9.2015 medzi investorom a generálnym dodávateľom nie je možné priznať dôkaznú silu vo vzťahu k účinkom odovzdania a prevzatia diela vykonaného žalobcom včas a bez väd v prospech žalovaného. Odvolací súd za správne vyhodnotil aj to, že je potrebné rozlišovať odovzdanie a prevzatie diela aj s vadami od riadneho a včasného splnenia diela, t.j. jeho vykonania včas a bez väd. Keďže zmluvné strany si v Zmluve dohodli, že dielo sa považuje za vykonané až odstránením všetkých väd a nedorobkov a v konaní bolo preukázané (čo žalobca žiadnymi dôkazmi nevyvrátil), že tento stav nastal najskôr dňa 7.12.2015, potom bol správny záver, že žalobca dielo nevykonal včas a riadne v dohodnutom termíne, čím sa dostal do omeškania.

13. Na výhradu žalobcu, že súd prvej inštancie nekriticky prevzal metódy a spôsoby účtovania ušlého zisku, odvolací súd neprihliadol, keďže neuviedol žiadnu ďalšiu vecnú výhradu voči spôsobu určenia ušlého zisku. Odvolací súd neprihliadol ani na výhradu žalobcu, že žalovaný nezaviedol ušlý zisk do účtovníctva v roku 2015, keďže existencia alebo neexistencia pohľadávky v účtovníctve nemá vplyv na samotný vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu alebo právneho úkonu a z neho vyplývajúceho konkrétneho nároku.

14. K poukazu žalobcu na referencie investora v registri referencií Úradu pre verejné obstarávanie, v ktorom potvrdil, že SMS, a.s. nemeškal ani jeden deň pri vykonávaní diela, zahŕňajúc aj objekt SO 02, ktorý zhotovoval žalobca, odvolací súd uviedol, že ide o irelevantné tvrdenie a dôkaz, ktorý nepreukazuje splnenie dohodnutých zmluvných podmienok podľa Zmluvy. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie neprihliadal na referenčný list vydaný žalobcovi spoločnosťou SMS, a.s. z 19.8.2016, deklarujúcim nulové omeškanie žalobcu, odvolací súd uviedol, že ide o irelevantný doklad pre posúdenie splnenia povinnosti žalobcu voči žalovanému. Referenčný list nevydal žalovaný ako účastník zmluvného vzťahu voči žalobcovi, ale tretia osoba.

15. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie neprihliadol na stavebný denník, z ktorého vyplývala existencia prekážok s prekládkou káblového vedenia, ktoré vylučovalo omeškanie žalobcu, t.j. jedná sa o

okolnosti vylučujúce žalobcovu zodpovednosť za omeškanie, s touto sa odvolací súd nestotožnil. Poukázal na správnosť záverov súdu prvej inštancie, že nárok na zmluvnú pokutu uplatnený voči žalobcovi je zodpovednostným nárokom, ktorý vzniká v dôsledku porušenia zmluvnej povinnosti. Dohodnutá zmluvná pokuta je založená na princípe objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie (absolútna objektívna zodpovednosť), teda ani okolnosti vylučujúce zodpovednosť nezbavujú povinný subjekt tejto povinnosti.

16. Ohľadom namietanej nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie, týkajúcej sa platnosti započítacieho prejavu, kedy súd nemal prihliadať na jeho vady z pohľadu § 581 OZ odvolací súd konštatoval, že žalobca žiadne konkrétne odvolacie dôvody v odvolaní neuviedol, teda neumožnil odvolaciemu súdu prieskum záverov okresného súdu v tejto časti. Žalobcom uvedené ustanovenie § 581 OZ vymedzuje viacero pohľadávok, voči ktorým nie je započítanie prípustné, pričom žalobca v odvolaní neuviedol, o ktorú neprípustnosť pohľadávky sa má jednať.

17. Záverom k námietke o nesprávnosti a nespravodlivosti záverov týkajúcich sa primeranosti zmluvnej pokuty odvolací súd uviedol, že obchodno - záväzkové vzťahy sú založené na autonómii vôle strán a zmluvnej slobode podnikateľov, pričom žalobcovi nič nebránilo navrhnúť zmenu ustanovenia o výške zmluvnej pokuty prípadne nevstúpiť do takéhoto, podľa neho rizikového, vzťahu. Pokiaľ však žalobca podpísal uvedenú zmluvu obsahujúcu dohodu o zmluvnej pokute, potom zmluvnú pokutu 0,15 % denne aj s prihliadnutím na základ, z ktorej bola určená, a to ceny diela a s prihliadnutím na dĺžku omeškania, nie je možné považovať za neprimeranú. Odvolací súd nepovažoval toto ustanovenie za neplatné alebo rozporné s poctivým obchodným stykom či dobrými mravmi, a zároveň podľa neho nebola dôvodná aplikácia moderačného práva podľa § 300 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“). Na ďalšie odvolacie argumenty žalobcu, že nikto zo subdodávateľského reťazca nebol pokutovaný, na námietky nedôveryhodnosti svedka K. a nedostatok oprávnenia na podpísanie odovzdávacieho protokolu, odvolací súd neprihliadol, keďže pre posúdenie vzťahu medzi stranami sporu boli irelevantné.

18. Proti rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie, vyvodzujúc jeho prípustnosť z ust. § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „NS SR“), aby zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil súdu na ďalšie konanie a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania.

19. Dovolateľ odvolaciemu súdu vytýkal, že odôvodnenie jeho rozhodnutia je nepresvedčivé a nie je dôkladné v miere, ktorá by garantovala zachovanie žalobcovho práva na spravodlivý proces. Namietal, že započítaný nárok žalovaného bol umelo vytvorený až dodatočne, pričom k tejto námietke bola podľa dovolateľa vykonávaná séria dôkazov, na ktoré neprihliadol odvolací súd dostatočne precízne, resp. odmietol vyhodnotiť dôkazy detailne a vo vzájomnej súvislosti. Argumentoval, že od začiatku sporu namietal a popieral, čo do právneho základu aj výšky všetky údajné protistojače nároky žalovaného. Mal za to, že postoje a závery odvolacieho súdu vychádzajú z izolovaného a nesystematického vnímania (hodnotenia) dôkaznej situácie, pričom odvolací súd odmietol prijať záver, že dielo bolo súčasťou väčšieho stavebno-technického celku, a teda čo platí pre celok, automaticky platí aj pre časť celku. Tvrdí, že odvolací súd sa priklonil k skupine dôkazov produkovaných žalovaným.

20. Odvolaciemu rozhodnutiu tiež vytýkal, že nesprávne vyhodnotil skutočnosti, ktoré kladú protistojači nárok žalovaného do nevierohodnej roviny. Uviedol, že listinná dokumentácia, v ktorej žalovaný vidí základ pre účtovanie zmluvnej pokuty voči žalobcovi, bola podpísaná bez vedomia a bez súhlasu štatutára žalobcu a je postdatovaná, s cieľom vyvolať dojem omeškania žalobcu.

21. Ďalej namietal, že odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal so skutočnosťou, že dielo bolo vykonané, dokončené a schopné užívania už dňa 30.9.2015, čo bolo preukázané dokazovaním, pričom termín 30.9.2015 vylučuje omeškanie na strane žalobcu, preto sa žalobca nemohol dostať ani nedostal voči žalovanému do omeškania s riadnym a včasným splnením záväzku. Tiež namietal, že nemožno

bagatelizovať kolaudačné konanie v tom zmysle, že toto nemá potenciál ovplyvniť súdne rozhodnutie z hľadiska otázky, či a kedy bolo dielo dokončené. Tvrdí, že odvolací súd sa vyhol vyhodnoteniu podstaty toho, čo vyplýva z obrany žalovaného, že podľa žalovaného žalobca dielo splnil až po tom, čo bolo skolaudované. Poukázal na to, že návrh na kolaudáciu celého diela bol podaný 4.11.2015, a teda aj keby odvolací súd bol chcel uznať pokutovú obranu žalovaného, omeškanie žalobcu nemohlo byť ustálené ku dňu 7.12.2015.

22. Dovolateľ tiež namietal, „neprimeranú zhovievavosť“ odvolacieho súdu voči svedkovi p. K., ktorý za žalobcu podpísal odovzdanie diela žalovanému. Tvrdil, že daný svedok počas výsluchu priznal, že si študoval obsah súdneho spisu pred tým, než podal svedeckú výpoveď, čo mu mala umožniť strana žalovaného. Za neprípustné považuje to, aby súd priznal status dôveryhodného svedka takej osobe, ktorá dostala možnosť pred tým možnosť študovať súdny spis. Svedok sa mal podľa dovolateľa najprv študijne pripraviť tým, že si čítal doklady zo súdneho spisu a následne ísť vypovedať ako svedok, pričom na uvedenú procesnú anomáliu nemal odvolací súd podľa dovolateľa nijako reagovať.

23. Ďalej namietal výpočtovú metodiku ušlého zisku žalovaného, s tým, že už pred súdom prvej inštancie túto namietal ako nepreukázanú, napriek tomu ju súd prevzal. Žalovaný len tvrdil ušlý zisk, ale nepredložil o tom žiadny dôkaz, okrem svojich výpočtov. K argumentácii, odvolacieho súdu, že žalobca mal spochybníť ušlý zisk žalovaného, nie je dovolateľovi zrejmé, čo mal spochybníť, keď najprv žalovaný musí priniesť dôkaz a následne protistrana môže reagovať prípadným protidôkazom.

24. Odvolaciemu súdu ďalej vytýkal, že stroho vyhodnotil, ako irelevantné vyhlásenie generálneho investora SVP, ktorý v registri referencií vedenom ÚVO deklaroval, že spoločnosť SMS počas realizácie stavby nemeškala ani deň. Podľa dovolateľa táto informácia je zásadná, pretože ak SMS ako hlavný zhotoviteľ celého diela (SO 01, SO 02, SO 03) nebol v omeškaní, a zároveň získal najvyššie hodnotenie kvality, ani subdodávatelia, medzi nimi aj žalobca, nemohli byť v omeškaní. Podľa dovolateľa postoj súdu pôsobí ako výsledok selektívneho prístupu k dôkazom, ktorý vedie k záverom odporujúcim elementárnej logike, preto je rozsudok odvolacieho súdu nepresvedčivý.

25. Odvolací súd mal dovolateľa tiež nesprávne vyhodnotiť stavebný denník vedený medzi stranami sporu, ktorý deklaruje, že existovali prekážky s prekládkou káblového vedenia, preto žalobca nemôže byť za dni, keď sa toto deklaruje v stavebnom denníku, pokutovaný za omeškanie, lebo ide o okolnosti, ktoré sa vopred nedali predvídať. Existencia káblového vedenia nemohla byť žalobcovi vopred známa a taký prísny výklad okolnosti vylučujúcej zodpovednosť, by v bežnej praxi znamenal absolútnu zodpovednosť zhotoviteľa, ktorá nemá oporu v Obchodnom zákonníku.

26. Dovolateľ nesúhlasil s prísny vyhodnotením odvolacieho súdu vo vzťahu k dokumentácii kvality stavby v úseku SO 02, ktorá bola vyhodnotená ako irelevantná voči podstate sporu, so závermi odvolacieho súdu ohľadom primeranosti zmluvnej pokuty, ako aj neexistencii dôvodu na jej moderáciu. Súdy neprihľadli na to, že nikto z celého subdodávateľského reťazca nebol pokutovaný, preto by bola voči žalobcovi extrémne tvrdá pokuta v rozsahu, ktorý v podstate anuluje odmenu žalobcu za vykonanie diela.

27. Záverom uviedol, že odvolací súd v rozpore s obsahom spisu neprimerane vyhovel žalovanému aj v časti odmeny za stavebné práce v ÚVTOS Ilava (2 044,53 eur), pretože žalovaný nepreukázal konkrétny obsah zmluvy o dielo, cenu za dielo, merné jednotky dodanej práce. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno, keďže nepreukázal existenciu právneho titulu tohto nároku (absencia podpisu žalobcu), a ani nepreukázal hmotnoprávne plnenie.

28. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, majúci za to, že dovolaním napadnutý rozsudok je správny a dovolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená

advokátskou kanceláriou v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť.

30. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval len z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. Dovolateľ namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V rámci procesnej vady podľa § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal nepreskúmateľnosť a nepresvedčivosť odôvodnenia napadnutého rozsudku majúc za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou; odvolaciemu súdu tiež vytkol nesprávny proces dokazovania a hodnotenia svedeckej výpovede.

32. Dovolací súd po preskúmaní rozsudku odvolacieho a prvoinštančného súdu, a zároveň aj postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, uvádza, že nezistil namietanú vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu) spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

33. Vo vzťahu k zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa opakovane vyjadril ústavný (viď IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04), vždy zdôrazňujúc, že nedostatky odôvodnenia musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko zo dňa 29. apríla 1993, séria A. č.254-B, s. 49, § 30).

34. Dovolací súd skúmal rozhodnutie napadnuté odvolacieho súdu cez prizmu predpokladov formulovaných § 220 ods. 2 CSP, ktorá sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP, pričom zohľadnil, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou, či svojvoľnosťou (viď napr. II. ÚS 419/2021). V nadväznosti na vyššie uvedené východiská dovolací súd uvádza, že v preskúmanom prípade napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je nepreskúmateľné ani arbitrárne. Z rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, prečo odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Odvolací súd sa stotožnil s nosným záverom súdu prvej inštancie že žalobca sa dostal do omeškania s riadnym a včasným vykonaním diela (bez väd a nedorobkov) vychádzajúc z obsahu Zmluvy. Presvedčivým spôsobom s oporou vo vykonaných dôkazoch omeškanie žalobcu vyhodnotil, ako aj sa vyjadril k nároku na zmluvnú pokutu žalovaného, ktorý mu vzhľadom na omeškanie žalobcu vznikol. Odvolací súd sa vyjadril ku všetkým podstatným a pre posúdenie veci relevantným odvolacím námietkam žalobcu, a nie je mu možné vytýkať, že by sa vo svojom rozhodnutí v odôvodnení dostatočne nevysporiadal s argumentáciou sporových strán. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, v odôvodnení svojich rozhodnutí (tvoriacich organický celok) uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán k prerokovávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, dôvody nevykonania všetkých navrhnutých dôkazov a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa zároveň vysporiada aj s relevantnými odvolacími námietkami, zodpovedá požiadavkám kladeným na kvalitu odôvodnenia súdnych rozhodnutí a zodpovedá aj § 387 ods. 2 , 3 CSP.

35. Odvolací súd sa odvolacími námietkami žalobcu vecne zaoberal a v odôvodnení sa podrobne, logicky a preskúmateľne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi tvrdeniami. Osobitne reagoval na žalobcom uplatnenú konštrukciu „totum pro parte“ (body 87 až 89 odôvodnenia), ktorou žalobca - v nadväznosti na argumentáciu používanú už pred súdom prvej inštancie - vyvodzoval, že ak investor prevzal dielo od generálneho dodávateľa bez námietok, musí to automaticky znamenať aj včasné a riadne odovzdanie plnenia zo strany subdodávateľa voči žalovanému. Odvolací súd však správne zdôraznil, že takýto záver z uvedeného princípu nevyplýva - „totum pro parte“ je použiteľné len tam, kde ide o vlastnosť celku, ktorá sa bez ďalšieho nevyhnutne prenáša na každú jeho časť, pričom v zmluvných vzťahoch medzi odlišnými subjektmi nejde o totožný právny režim, ale o samostatné záväzky založené odlišnými zmluvami, v ktorých môžu byť rozdielne dohodnuté podmienky splnenia diela, jeho odovzdania a prevzatia, vzniku nároku na odmenu, ako aj režim uplatňovania vád a námietok. Prevzatie diela investorom preto samo osebe nevyučuje, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným mohlo dôjsť k omeškaniu, prípadne k inému porušeniu zmluvných povinností, a už vôbec nepreukazuje identitu podmienok v dvoch samostatných kontraktačných vzťahoch. K námietkam smerujúcim proti listinnej dokumentácii (tvrdené podpísanie bez vedomia a súhlasu štatutára žalobcu, postdatovanie) a k spochybneniu dôveryhodnosti svedka p. K., odvolací súd zaujal dostatočné stanovisko v bode 95, keď sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, ktorý výpoveď svedka nehodnotil izolovane, ale v kontexte ostatných dôkazov, najmä protokolu o odovzdaní a prevzatí diela zo dňa 7.12.2014, a ďalšieho vykonaného dokazovania. Napokon, vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa metodiky výpočtu ušlého zisku a tvrdeniu, že žalovaný ušlý zisk „nezaviedol“ do účtovníctva, odvolací súd v bodoch 104 až 106 vysvetlil, prečo na túto argumentáciu neprihliadol - žalobca neuplatnil účinný prostriedok procesného útoku, ktorým by konkrétne poprel zvolený spôsob stanovenia ušlého zisku (napr. spochybnením vstupných údajov, predpokladov, časového obdobia, marží či odpočítateľných nákladov). Odôvodnenie odvolacieho súdu preto nevykazuje znaky nelogickosti ani arbitrárnosti, ale zodpovedá požiadavke racionálneho a preskúmateľného vyhodnotenia uplatnených odvolacích dôvodov.

36. V sporovom konaní je rozhodovanie súdu založené na prejednacom princípe a zásade kontradiktórnosti. To znamená, že procesný priestor na zistenie skutkového stavu vytvárajú predovšetkým strany sporu - žalobca nesie bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno k rozhodujúcim skutočnostiam zakladajúcim uplatnený nárok, zatiaľ čo žalovaný je povinný uplatniť obranu tak, aby bola spôsobilá vyvolať spor o skutkový stav, teda aby bola vecne a konkrétne zameraná na tvrdenia a dôkazy žalobcu. Súd nie je oprávnený suplovať procesnú aktivitu žalovaného tým, že by za neho „hľadal“ možné slabiny nároku alebo vytváral alternatívne skutkové verzie; dokazovanie v spore nevykonáva ako vlastnú vyhladávaciu činnosť, ale ako procesné preverenie tvrdení a dôkazov, ktoré strany prednesú.

37. Z tohto rámca vyplýva, že samotné všeobecné tvrdenie žalobcu rozporujúce existenciu či výšku ušlého zisku nepredstavuje účinné popretie nároku. Podľa § 151 CSP platí, že skutkové tvrdenia, ktoré protistrana výslovne nepoprie, sa považujú za nesporné, ale zároveň platí, že popretie tvrdení týkajúcich sa vlastného konania alebo vnímania musí byť sprevádzané uvedením vlastnej verzie relevantných skutočností, inak môže byť popretie neúčinné. Uvedené sa primerane uplatní aj pri popieraní výšky ušlého zisku: ak strana predloží konkrétnu metodiku výpočtu a jej vecné podklady, druhá strana nemôže zostať len pri hodnotiacom nesúhlase, ale musí tvrdenia žalobcu konkretizovane napadnúť tak, aby bolo zrejmé, v čom má byť výpočet vecne chybný alebo neudržateľný, či už spochybnením východiskových dát (napr. obraty, objemy, počty výkonov, ceny), vrátane tvrdenia, ktoré údaje sú nepresné a prečo, napadnutie použitej metodiky relevantnou argumentáciou, predložením alternatívneho výpočtu alebo iným spôsobom spôsobilým priviesť súd k úvahe o účinnosti popretia.

38. Bez konkretizácie námietky ide iba o formálnu deklaráciu nesúhlasu, ktorá nevytvára sporný skutkový základ a nie je spôsobilá vyvolať potrebu očakávania dôkaznej aktivity od druhej strany presunom dôkazného bremena. Ak strana neoznačí, ktoré konkrétne vstupy alebo predpoklady považuje za nesprávne a v čom nesprávnosť spočíva, ponecháva tvrdenia druhej strany v podstatnej časti bez účinnej procesnej opozície. Za tejto situácie súd vyhodnotí dôkazy predložené žalobcom podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov; absentujúcu konkrétnu obranu žalovaného však súd nemôže nahradiť vlastnou iniciatívou, pretože by tým porušil základný procesný rámec sporového konania a neprimerane

by suploval procesnú povinnosť strany, ktorá nárok a jeho výšku popiera.

39. Odvolací súd sa vyjadril aj k žalobcom opätovne uplatnenej argumentácii založenej na vyhlásení generálneho investora (SVP) uvedenom v registri referencií vedenom Úradom pre verejné obstarávanie, podľa ktorého SMS nemeškal ani jeden deň. V bode 107 odôvodnenia správne uzavrel, že takéto vyhlásenie je procesne aj vecne irelevantné pre posúdenie riadneho a včasného splnenia záväzku medzi sporovými stranami - ide o stanovisko subjektu, ktorý neskúmal jednotlivé subdodávky v rozsahu a kvalite relevantnej pre tento spor a zároveň nepozná obsah zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným (vrátane dohodnutých podmienok odovzdania, akceptácie, režimu vád, termínov a sankcií). Takéto vyhlásenie nemôže nahradiť dôkaz o splnení konkrétnych povinností vyplývajúcich z predmetného záväzkového vzťahu, ani automaticky preukázať absenciu omeškania žalobcu voči žalovanému.

40. Vo vzťahu k námietkam žalobcu o prekážkach spojených s prekládkou káblového vedenia odvolací súd v bode 111 správne zdôraznil osobitný režim zmluvnej pokuty v obchodnoprávných vzťahoch. Obchodný zákonník v § 300 výslovne ustanovuje, že okolnosti vylučujúce zodpovednosť (§ 374) nemajú vplyv na povinnosť platiť zmluvnú pokutu. Aj keby preto žalobcom tvrdená prekládka kábla napĺňala znaky prekážky podľa § 374 ods. 1 Obchodného zákonníka, sama osebe by to pri existencii platne dohodnutej zmluvnej pokuty nevyklúčovalo povinnosť žalobcu zmluvnú pokutu zaplatiť, pokiaľ by si strany výslovne nedohodli odlišný (liberačný) režim. Napokon, k tvrdeniu žalobcu, že nikto z celého subdodávateľského reťazca nebol pokutovaný, sa odvolací súd v bode 115 správne vyjadril ako k argumentu bez relevancie pre posúdenie zmluvného vzťahu sporových strán, keďže rozhodujúce je splnenie podmienok zmluvnej pokuty dohodnutých práve medzi žalobcom a žalovaným, nie sankčné nastavenie či postupy v iných kontraktačných väzbách.

41. Napokon k námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k vyhodnoteniu primeranosti zmluvnej pokuty dovolací súd uvádza, že ak sa v posudzovanom prípade žalovaný domáhal uplatnenia zmluvne dojednanej zmluvnej pokuty vo výške 0,15 % z celkovej ceny diela za každý deň omeškania, išlo o výkon práva, ktoré mu priznáva samotná zmluva. Východiskom je zásada zmluvnej voľnosti (autonómie vôle), keď si zmluvné strany v obchodnoprávnom vzťahu môžu dohodnúť sankčný mechanizmus na zabezpečenie včasného plnenia, pričom žalobca podpisom zmluvy potvrdil, že sa s jej obsahom oboznámil, podmienky poznal a dobrovoľne ich akceptoval. V tomto kontexte platí aj princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ - právo patrí bdelym. Profesionálny účastník právneho styku nesie zodpovednosť za to, aby si pred uzavretím kontraktu vyhodnotil dojednané riziká, vrátane sankcií za omeškание, a prípadne ich zmluvne upravil. Preto samotná skutočnosť, že žalovaný trvá na uplatnení dohodnutej zmluvnej pokuty, nemôže byť bez ďalšieho kvalifikovaná ako konanie v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a ide o legitímne presadzovanie zmluvného dojednania medzi podnikateľskými subjektmi.

42. Zároveň je významné, že sudy nižších inštancií sa nezaoberali otázkou zmluvnej pokuty formalisticky, ale posúdili aj, či sú dané dôvody pre jej prípadné moderovanie, a pri tomto hodnotení vzali do úvahy relevantné kritériá (najmä funkciu zmluvnej pokuty ako preventívno-sankčného nástroja, pomer pokuty k cene a povahe zabezpečenej povinnosti, predvídateľnosť sankcie pre žalobcu ako profesionála, ako aj okolnosti a význam včasného odovzdania diela). Pri zákazke významnej hodnoty a s vysokou dôležitosťou včasného plnenia (najmä ak je dielo súčasťou širšieho harmonogramu nadväzujúcich prác a prevádzkových či investičných záväzkov) je dojednanie dennej sadzby pokuty racionálnym nástrojom na ochranu objednávateľa pred dôsledkami omeškania; práve z tohto hľadiska je dojednaná sadzba 0,15 % denne v danom kontexte obhájiteľná ako primeraná a zodpovedajúca významu a ekonomickej váhe záväzku.

43. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa zároveň vysporadúva aj s relevantnými odvolacími námietkami, zodpovedá požiadavkám kladeným na kvalitu odôvodnenia súdnych rozhodnutí a zodpovedá aj § 387 ods. 2, 3 CSP. Odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, a preto mu

nie je možné vytýkať, že sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu a jeho názorom na skutkový a právny stav veci. Iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06).

44. Ak teda žalobca dovolaním namietal, že k vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP došlo v dôsledku toho, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nemá zákonom stanovené náležitosti, je nepreskúmateľné, arbitrárne a náležite nereaguje na jeho odvoláciu argumentáciu, a to v miere, ktorá má zakladať porušenie jej práva na spravodlivý proces, tak s touto námietkou dovolateľa nemožno súhlasiť. Pokiaľ žalobca označil napadnuté rozhodnutie za arbitrárne, a to preto, že súdy sa nestotožnili s jeho argumentami a tvrdeniami, tak ide len o prejav nespokojnosti žalobcu s výsledkom sporu, a nie o prípustné a dôvodné výhrady voči procesnému postupu súdov v prvoinštančnom a odvolacom konaní. Dovolací súd preskúmaním veci z hľadiska podaných dovolacích dôvodov nezistil arbitrárnosť v zmysle svojvôle súdov nižších súdov v konaní o spore, či pri formulovaní dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním.

45. Vo vzťahu k procesnej vade konania v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ odvolaciemu súdu vytýkal aj proces dokazovania a hodnotenie svedeckej výpovede. Tu dovolací súd pripomína, že u práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

46. Dovolací súd len vo všeobecnosti k procesu dokazovania uvádza, že zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorá znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku. Civilný sporový poriadok v § 132 ods. 1 ukladá sporovej strane povinnosť označiť dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je však už vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Ak aj súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, alebo vykoná iné dôkazy ako navrhli strany, následkom uvedeného môže byť len neúplnosť skutkových zistení (vedúca k vydaniu nesprávneho rozhodnutia). Uvedené preto nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (obdobne R 125/1999, R 6/2000).

47. Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať, čo však dovolateľ v tomto prípade nenamietal. Sumarizujúc uvedené, je povinnosťou súdu nechať sporovým stranám priestor na prednes svojich návrhov a dôkazných prostriedkov. Ak však súd niektorý z navrhnutých dôkazov nevykoná, má zdôvodniť prečo dôkaz nevykonal, napr. nadbytočnosť dôkazu, nedostatok relevantnosti dôkazu, ako aj oneskorený návrh na vykonanie dôkazu alebo oneskorené predloženie dôkazu (po sudcovskej, či zákonnej koncentrácii konania).

48. Dovolací súd uzatvára, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd. Jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní

skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania. V rámci tejto kontroly dovolací súd sice má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd existenciu takýchto pochybení ako závažných deficitov v dokazovaní v prejednávanej veci nezistil. Dovolací súd má za to, že dokazovanie v preskúmvanej veci bolo vykonané v súlade s ustanoveniami § 132 ods. 1, § 185 ods. 1 a § 191 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP.

49. Ďalšie námietky žalobcu sú podľa dovolacieho súdu zamerané na posudzovanie procesu dokazovania a vyhodnocovania skutkových okolností, ku ktorým dospeli konajúce súdy a z posúdenia ktorých vychádzali pri právnom hodnotení veci. Vo vzťahu k uvedenému je nutné zdôrazniť ust § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí.

50. Pre prípad, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, dovolací súd uvádza, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením, a najvyšší súd zotrváva na tomto závere aj naďalej (R 54/2012, na ktoré nadväzuje R 24/2017).

51. Dovolací súd záverom k namietaným vadám podľa ust. § 420 písm. f) CSP uvádza, že žalobca len opakuje svoju interpretáciu skutočností, a uvádza argumenty, s ktorými sa už súdy nižšej inštancie v rámci svojich odôvodnení v dostatočnej miere vysporiadali, pričom rovnaké námietky ako v dovolaní, uplatnil žalobca aj v odvolaní. Dovolací súd však nie je „treťou inštanciou“, ktorá by bola oprávnená opätovne preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo. Dovolací súd v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu a ani v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie nezistil ani iné prípadné logické nedostatky alebo rozpor v jednotlivých záveroch súdu. V tomto smere nezistil nesprávnosť a nezákonnosť procesného postupu odvolacieho súdu z hľadiska dodržania limitov daných úpravou civilného sporového konania pre zachovanie pravidiel spravodlivého súdneho procesu.

52. Najvyšší súd ešte dodáva, že čo do dovolaní napadnutého výroku o náhrade trov odvolacieho konania v rozsudku odvolacieho súdu, tak vo vzťahu k uvedenému neposkytol dovolateľ žiadnu dovolaciu argumentáciu.

53. S poukazom na všetky vyššie konštatované skutočnosti dovolací súd uzatvára, že v danom prípade postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. c) CSP.

54. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.